

ARBETARSKYDDSTYRELSENS FÖRFATTNINGSSAMLING

AFS 1982:17

Utkom från trycket
den 16 december 1982

ANTECKNINGAR OM JOURTID, ÖVERTID OCH MERTID

Utfärdad den 29 oktober 1982

(Ändringar införda t.o.m. 2000-12-15)

ANTECKNINGAR OM JOURTID, ÖVERTID OCH MERTID

Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om anteckningar om jourtid, övertid och mertid med kommentarer

Utfärdad den 29 oktober 1982
(Ändringar införda t.o.m. 2000-12-15)

Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om anteckningar om jourtid, övertid och mertid

Utfärdad den 29 oktober 1982
(Ändringar införda t.o.m. 2000-12-15)

Arbetskyddsstyrelsen meddelar med stöd av 1 § arbetstidsförordningen (SFS 1982:901) följande föreskrifter.

Allmänna bestämmelser

1 § Arbetsgivare skall för varje arbetstagare föra anteckningar om jourtid, övertid och mertid. Anteckningarna skall göras på handling som arbetsgivaren bestämmer. De skall vara tydliga och uppställda på ett åskådligt sätt.

2 § Anteckningarna skall innehålla uppgift om
arbetsgivarens namn,
arbetsställets beteckning,
arbetstagarnas namn samt
arbetstagarnas personnummer eller anställningsnummer.

Av anteckningarna skall framgå vilken tidsperiod de avser. Perioden skall anges med årtal samt antingen begynnelse- och slutdatum, veckonummer eller kalendermånad.

3 § Anteckningarna skall göras med uppdelning mellan
jourtid,
allmän övertid,
allmän mertid samt
nödfallsövertid och mertid för nödfallsarbete (nödfallsmertid).

En gemensam handling får användas för alla eller några slag av arbetstid. Sådan handling skall innehålla särskilda rader eller kolumner för varje slag av arbetstid, med tydlig uppgift om vad raden eller kolumnen är avsedd för.

4 § Anteckningarna skall förvaras på arbetsstället under det kalenderår de avser samt de två nästföljande kalenderåren. Detsamma gäller förekommande kollektivavtal om undantag från arbetstidslagens bestämmelser, dispenser av Arbetskyddsstyrelsen eller Arbetsmiljöverket samt Arbetskyddsstyrelsens och Arbetsmiljöverkets beslut om nödfallsövertid och nödfallsmertid. (AFS 2000:9)

5 § På arbetsstället skall finnas arbetstidslagen (SFS 1982:673) samt arbetstidsschema.

Särskilda bestämmelser för vissa slag av arbetstid

6 § Jourtid bör antecknas så snart den uppkommer och skall antecknas senast 14 dagar efter utgången av den beräkningsperiod för jourtiden som tillämpas vid arbetsstället. Är beräkningsperioden kortare än avlöningsperioden får anteckning göras senast 14 dagar efter avlöningsperiodens slut.

Anteckningar om jourtid behöver inte göras om det finns fastställda scheman för jourpassen och parterna genom kollektivavtal har kommit överens om att viss bestämd del av dessa skall räknas som ordinarie arbetstid.

7 § Allmän övertid och **allmän mertid** bör antecknas så snart den uppkommer och skall antecknas senast 14 dagar efter utgången av den beräkningsperiod för den ordinarie arbetstiden som tillämpas vid arbetsstället. Är beräkningsperioden kortare än avlöningsperioden får anteckning göras senast 14 dagar efter avlöningsperiodens slut. Om kalendermånaden är beräkningsperiod för den ordinarie arbetstiden skall dennas längd per månad anges.

8 § Av anteckningarna om allmän mertid skall framgå hur mycket av denna som utgör **överskjutande mertid**. Med överskjutande mertid avses därvid den del av den sammanlagda arbetstiden vid deltidsanställning som överstiger timtalet för den ordinarie arbetstiden vid heltidsanställning.

9 § Om den beräkningsperiod för den ordinarie arbetstiden som tillämpas vid arbetsstället är kortare än fyra veckor, skall anteckningarna utformas så att den allmänna övertiden och den överskjutande mertiden kan summeras för en fyraveckorsperiod eller en kalendermånad. Sådan summering skall göras och resultatet antecknas senast 14 dagar efter utgången av fyraveckorsperioden eller månaden.

10 § Anteckningar om **nödfallsövertid** och **nödfallsmertid** skall innehålla uppgift om

den omständighet som föranlett övertiden och mertiden,
när arbetet började,
när den lokala fackliga organisationen underrättades,
när arbetet slutade,
antalet berörda arbetstagare
samt totala antalet övertids- och mertidstimmar.

Undantag

11 § Arbetsmiljöverket kan medge undantag från bestämmelserna i 1-10 §§, om det finns särskilda skäl. (AFS 2000:9)

Särskilda bestämmelser

12 § Bestämmelserna i 1-10 §§ utgör föreskrifter enligt 11 § arbetstidslagen (SFS 1982:673). Brott mot nu nämnda föreskrifter kan enligt 24 § nämnda lag medföra böter.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter¹ träder i kraft den 1 januari 1983. Samtidigt upphävs arbetarskyddsstyrelsens meddelanden 1976:26 Anteckningar om jourtid och övertid och 1978:3 Anvisningar om anteckning av övertid för vissa tjänstemän inom statens avtalsverks avtalsområde.

Dessa föreskrifter² träder i kraft den 1 januari 2001.

1) AFS 1982:17

2) AFS 2000:9

Kommentarer till kungörelsen om anteckningar om jourtid, övertid och mertid

Till 1 § För redovisningen kan användas t ex särskild journal eller datalista. I bilaga 1 ges några exempel på hur handlingar för redovisning av jourtid, övertid och mertid kan se ut.

Till 4 § Det är lämpligt att tidkort, datalistor och liknande underlag för anteckningarna förvaras på arbetsstället under lika lång tid som gäller för anteckningarna.

Till 5 § Senaste lydelsen av arbetstidslagen kan lämpligen tas in i journalerna.

Till 8 § Överskjutande mertid är underkastad samma begränsning per fyraveckorsperiod eller kalendermånad som enligt 8 § arbetstidslagen gäller för allmän övertid. Hur begränsningsregeln i 8 § arbetstidslagen gäller vid deltidsanställning kan åskådliggöras med följande exempel. En deltidsanställd har en ordinarie arbetstid av 35 timmar i veckan. Den ordinarie arbetstiden vid motsvarande heltidsanställning utgör 40 timmar i veckan. Under veckorna 1, 2 och 3 arbetar den deltidsanställda 55 timmar i veckan. Av de 55 timmarna utgör 20 timmar mertid. Av dessa utgör 15 timmar överskjutande mertid, som är underkastad samma begränsning som den allmänna övertiden. Vecka 4 kan därför bara 3 timmar överskjutande mertid tas ut (48 timmar - 3 x 15 timmar).

Till 10 § Enligt lagen får övertid och vid deltidsanställning mertid tas ut för nödfallsarbete i den utsträckning som förhållandena kräver. Lagen anger inte någon gräns i antal timmar vid nödfallsarbete, utan arbetet får pågå högst två dygn i en första omgång (se vidare nedan). I praktiken är det ovanligt att nödfallsarbete behövs längre än två dygn.

Nödfallsarbete får enligt lagen tillgripas endast under förutsättning att arbetsgivaren snarast underrättar den berörda lokala fackliga organisationen. Med sådan organisation menas enligt förarbetena till lagen t ex verkstadsklubb eller tjänstemannaklubb vid arbetsstället. Finns det inte någon organisation vid arbetsstället kan underrättelse lämnas till lokalavdelning eller liknande som brukar förhandla lokalt för arbetsstället. Av lagen följer att, om det inte finns någon lokal organisation att lämna underrättelse till, får nödfallsarbete bedrivas ändå.

Om nödfallsarbetet beräknas behöva pågå längre än två dygn räcker det inte med underrättelse till den lokala fackliga organisationen, utan enligt lagen måste även tillstånd sökas hos arbetarskyddsstyrelsen. Av lagen följer vidare att sådant tillstånd måste sökas även om det inte har funnits någon lokal facklig organisation att lämna underrättelse till. Det kan slutligen vara lämpligt att anteckna att ansökan om sådant tillstånd har skett.

Bilaga 1

- Redovisning av jourtid per 4-veckorsperiod
(högst 48 timmar under perioden P) P1 börjar den

- Redovisning av jourtid per kalendermånad
(högst 50 timmar under kalendermånaden)

JOURTIDSJOURNAL 19.....

Arbetsgivare		Arbetsställe														
Jourtid (timmar)																
	1)	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	1)	
Arbetstagarens nr och namn		Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec			

1) Del av period vid årets början och slut.

ÖVERTIDSJOURNAL 19.....

Arbetsgivare					Arbetsställe												
Allmän övertid (timmar)																	
Arbetsstagarens nr och namn	1)	Vecka nr				Summa vecka 1 - 4	Vecka nr				Summa veckorna 5 - 8	Vecka nr				Summa veckorna 9 - 12	Summa från årets början
		1	2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12		

1) Denna kolumn är avsedd för del av vecka vid årets början. Hinder föreligger dock inte att följa almanackans veckonummering och beteckna delveckan vid årets början med nr 1 och delveckan vid årets slut med nr 53.

MERTIDSJOURNAL 19.....

Arbetsgivare		Arbetsställe															
Allmän mertid (timmar)																	
	1)	Vecka nr 1								Vecka nr 2							
		Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Summa överskjutande mertid vecka 1 - 4	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Mertid	Övrig över- skjutande mertid	Summa överskjutande mertid vecka 5 - 8
Arbetsstagarens nr och namn																	

1) Denna kolumn är avsedd för del av vecka vid årets början. Hinder föreligger dock inte att följa almanackans veckonummering och beteckna delveckan vid årets början med nr 1 och delveckan vid årets slut med nr 53.

ÖVERTIDSJOURNAL och MERTIDSJOURNAL 19.....

Arbetsgivare		Arbetsställe				
Nödfallsövertid/Nödfallsmertid						
Omständigheter som föranlett nödfallsarbetet	Datum när arbetet började	Den lokala fackliga organisationen underordades	Arbetet slutade	Antal berörda arbetsgivare	Totalt antalet övertids- och mertids- timmar	Anmärkingar (t ex ansökan till Arbetskuddsstyrelsen)

Arbetskyddstyrelsens övertidsjournal finns i fyra olika omfång, enligt följande (siffrorna avser antalet arbetstagare)

50 övertid + 50 mertid
100 övertid + 75 mertid
200 övertid + 100 mertid
250 övertid + 125 mertid
och beställs från
Liber Distribution
162 89 Stockholm
Tfn 08-739 91 31